

Mededinging in de landbouw

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) heeft niet kunnen concluderen dat de retail zich beschuldigt aan machtsmisbruik. Ook in Duitsland is de conclusie getrokken dat de retail haar dominante positie niet misbruikt. Uit onderzoeken blijkt dat bij de margeverdeling in de keten de boer en tuinder er maar bekaaid vanaf komen – met overigens grote verschillen per sector – en dat de handel, en niet de retail, het leeuwendeel ontvangt. De EU onderzoekt momenteel de margeverdeling bij vlees en melk. De zorg is dat een te geringe marge bij kleine ketenpartijen als boeren en tuinders, investeringen in innovatie en duurzaamheid zal verhinderen.

Boeren en tuinders hebben een probleem, en niet de retail en de kartelautoriteiten. Inmiddels is wel duidelijk dat afgeven op de retail niet helpt.

Vrije mededinging is een groot goed. Is er toch reden boeren en tuinders in het kartelrecht een zodanige uitzonderingspositie te geven dat zij beter kunnen samenwerken om een betere prijs te realiseren? Ja, die reden is er. In de Verenigde Staten en ook in Duitsland bestaat er een specifieke wettelijke vrijstelling voor agrarische coöperatieve samenwerkingsvormen. Landbouwcoöperaties bevorderen de marktwerking, kunnen daardoor zorgen voor een faire prijs, en voor investeringen in innovatie. Daarom is in het kartelrecht van deze landen een coöperatieve vrijstelling mogelijk gemaakt, ook omdat de boer grondgebonden is en zijn producten bederfelijk, wat de afhankelijkheid vergroot.

Juist nu gevraagd wordt om meer duurzaamheid past het niet bij zo'n beperkt areaal als in Nederland te veel product aan te bieden tegen een te lage prijs. Wat is dan de oplossing? Er zijn twee antwoorden; integratie in de keten met het oog op margeverbetering, én productiediscipline door clustervorming en coöperatieve sturing. Die antwoorden moeten dan wel mogelijk zijn in een aangepast Nederlands en Europees kartelrecht.

Vrije mededinging is zoals gesteld een groot goed. Het gaat dan ook niet om een vrijbrief. Het gaat om een specifieke coöperatievrijstelling zonder dat misbruik hiervan, of van een dominante positie, mogelijk is. De voorbeelden bestaan. Laten wij hopen dat de SER, die binnenkort een rapport zal publiceren over het spanningsveld tussen mededingingsbeleid en het bevorderen van duurzaamheid, hier ook aandacht aan besteed. ■

Ruud Galle
Directeur NCR

Colofon

Maart 2010
Nummer 602 | Jaargang 72

*Kwartaaluitgave van de Nationale
Coöperatieve Raad voor land- en
tuinbouw*

Correspondentieadres

Groenmarktstraat 37
3521 AV UTRECHT
T 030-2840490
F 030-2840499
E ncr@cooperatie.nl
I www.cooperatie.nl

Medewerkers NCR

prof.mr. R.C.J. Galle
mw. ing. L. de Bie
mw. ir. C. Griffioen
mw. N. Hereman

Aan dit nummer werkten verder mee

ir. J. Akkerman
prof.mr. D.W. Bruil
ir. L.F.M. Klep
prof.dr.ir. S. Korver
mr. L.P.J. Mertens

Fotografie

Patrick van der Sande, Utrecht
The Greenery bv, Barendrecht

Ontwerp en vormgeving

Haveka bv, Alblasserdam

Druk

B.V. Drukkerij De Eendracht,
Schiedam

ISSN: 1389-7462

*Overname van artikelen uit 'Coöperatie'
is toegestaan, maar dan wel met
bronvermelding. Toezending van een
bewijsexemplaar wordt op prijs gesteld.*

*Abonnement € 23 excl. BTW per jaar
Collectieve abonnementen met reductie*

*Opzegging van het abonnement kan
alleen geschieden per 31 december.
(Nieuwe abonnementen kunnen elk
gewenst moment ingaan.)*